

Witte Donderdag

17 april 2025 om 19.30 uur
in de kerk van Westergeast

Voorganger: ds. Lieuwkje Cnossen
Organist: dhr. Harmen Jonker

Vorbereiding

Welkom

Zingen: Lied 107: 1 en 4

1. Gods goedheid houdt ons staande
zolang de wereld staat!
Houd dan de lofzang gaande
voor God die leven laat.
Al wie door Hem bevrijd
uit ongestvrije streken,
naar huis wordt heengeleid,
zal van zijn liefde spreken.

4. Laat ons nu voor de Here
zijn goedertierenheid
toezingen en vereren
de God die ons bevrijdt.
Want wie zijn hulp verlangt,
Hem aanroept in gebeden,
verlost Hij uit de angst
en leidt Hij tot de vrede

Bemoediging en drempelgebed

V: Onze hulp is in de naam van de Eeuwige

A: die hemel een aarde gemaakt heeft.

V: Trouwe God, U weet hoe ons leven

soms kan zijn: heen en weer geslingerd
tussen hoop en vrees, tussen twijfel en vertrouwen.

Wij bidden U: Breng ons leven aan het licht.

A: Voed ons met geloof, hoop en liefde.

V: Dat wij de moed hebben Hem te volgen,
Jezus Christus, onze Heer.

A: Amen.

Inleiding op de Witte Donderdag

Zingen: Lied Gedenken wij dankbaar de daden des Heren'

(Tussentijds 157, melodie 'Wilt heden nu treden')

2. Hoe hadden wij onze bestemming vernomen,
was Jezus de weg niet ten einde gegaan.
Wie zouden wij zijn, als Hij niet was gekomen
om in zijn lichaam onze dood te doorstaan.
3. Hoe zouden wij ooit voor elkaar kunnen leven,
had Hij ons de liefde niet voorgeleefd,
die tot de dood zich prijs heeft willen geven,
die, Zoon van God, ons aller slaaf is geweest.
4. Gij eerste der mensen, die weerloos en eenzaam
als graan in de aarde gestorven zijt,
Gij wordt ons brood, maak ons met U gemeenzaam,
van harte maak tot wederdienst ons bereid.

Kyriegebed, afgewisseld met:

V: Daarom roepen wij samen:

A: Heer, ontferm U.

Glorialied: Lied 713: 1 en 2

1. Wij moeten Gode zingen
halleluja,
om alle goede dingen
halleluja,
al zijn wij vreemdelingen
in schande en in scha,
Gij zendt uw zegeningen
halleluja.

2. Hij schenkt de levensadem,
Hij geeft de levensgeest,
in schande en in schade
is Hij nabij geweest,
aan al wie Hem aanbaden,
aan ieder die Hem vreest,
komt Hij, de Heer, te stade,
de minsten allermeest.

Dienst van het woord

Groet

V: De vrede van de Heer is met u

A: zijn vrede ook voor u.

Gebed voor de Witte Donderdag

Lezing: Exodus 12: 1, 15-20

Zingen: Lied: 'Leven uit uw bron'

(tekst Alfred Bronswijk, melodie Gezang 467)

1. Het is niet waar dat de woestijn
of droogte hier ons doel moet zijn.
Wij zijn geroepen tot de bloei,
oase-gronden, nieuwe groei,
O, Heer, in wie het al begon,
Leer ons te leven uit uw bron.
2. Wij reizen samen langs het pad,
van ja en nee, door land en stad.
En waar de weg weerbarstig is
maakt samen-gaan het gaan gewis.
O, Heer in wie het al begon,
Leer ons te leven uit uw bron.
3. En wie er valt of niets meer waagt,
wie kwetsbaar is en wonden draagt,
die krijgt de beker aangereikt,
vol water, waaruit leven blijkt.
O, Heer, in wie het al begon,
Leer ons te leven uit uw bron.
4. Zo trekken wij door de woestijn
met U, die de fontein wilt zijn
van lied en licht en levensmoed,
van heelheid en van overvloed.
O, Heer, in wie het al begon,
Leer ons te leven uit uw bron.

Lezing: Johannes 13: 1-15

Zingen: Lied 838: 1 en 2

1. O grote God die liefde zijt,
o Vader van ons leven,
vervul ons hart, dat wij altijd
ons aan uw liefde geven.
Laat ons het zout der aarde zijn,
het licht der wereld, klaar en rein.
Laat ons uw woord bewaren,
uw waarheid openbaren.
2. Meitsje ús folbringers fan jo wei,
ta stim fan jo genede,
dan giet dy't wifket mei ús mei
en fynt de doamer frede.
Lit ús yn trou it paad begaan
nei harren dy't fan fierren stean,
dat wy, troch Jo feroare,
de minsten wêze doare.

Overdenking

Zingen: Lied 4 uit Zingenderwijs (melodie lied 910)

1. Als mensen leren geven
en delen met elkaar,
dan viere wij het leven
en wordt de vrede waar.
Als mensen durven dromen
van het beloofde land,
dan kan er liefde komen,
gaan mensen hand in hand.
2. Als mensen willen nemen
steeds groter en steeds meer,
dan worden vrienden vreemden,
daalt haat op aarde neer.
Maar als wij leren horen
naar wat Gods woord ons vroeg,
dan is voor alle mensen
de aarde groot genoeg.

3. Laat onze oren horen,
laat onze ogen zien:
het goeds waarvan wij dromen,
het is er al misschien.
Als wij aan vrede werken
met hand en hart en mond,
dan zul je dat gaan merken
de hele wereld rond.

Inzameling van de gaven voor 1. Faridpur, 2. Gemeentewerk, Kerkbeheer

Dienst van de tafel

Zingen: Lied 'Een nieuw tafellied' (tekst Alfred Bronswijk, melodie lied 756)

1. De bekers zijn gevuld,
het brood tot delen klaar,
waarin U zich onthult
als gave, goed en waar.
2. Wij nemen dankbaar aan
uw teken, als het woord,
waarin wij God verstaan
en Hij ons heeft gehoord.
3. Uw tafel schept een band,
dwars door de werk'lijkheid,
met dromen van uw land
en geur van eeuwigheid.
4. Gevoed door U, o Heer,
met U als weggenoot
begroet ons ommekeer:
vernieuwend morgenrood.

Tafelgebed

V: Verheft uw hart.

A: Wij hebben ons hart bij de Heer.

V: Laten wij God danken

A: Hij is onze dankbaarheid waard

V: Dankbaarheid, lof, de harten hoog, stemmen vol vreugde
U hebt een tafel voor ons klaar gemaakt,
niet alleen met brood en wijn,
maar met Uzelf,
opdat we vervuld mogen worden, vergeven,
genezen, gezegend en vernieuwd.

We zingen in dankbaarheid: Lied 568a

U - bi ca - ri - tas et a - mor,

u - bi ca - ri - tas, De - us i - bi est.

The musical score is written for two staves (treble and bass clef) in 2/4 time. The first system contains the lyrics 'U - bi ca - ri - tas et a - mor,'. The second system contains the lyrics 'u - bi ca - ri - tas, De - us i - bi est.' and ends with a double bar line. The melody is simple and hymn-like, with a key signature of one flat (B-flat).

Daar waar liefde heerst, en vrede,
daar waar liefde heerst, daar is God met ons

As der freonskip is en leafde,
as der freonskip is, dan is God by ús.

Vervolg Tafelgebed

V: Eeuwige God, wij kunnen de rijkdom van uw tafel niet delen
zonder te denken aan de gebrokenheid van de wereld.
Wij kunnen het brood niet breken
zonder te denken aan al degene die honger hebben.
Uw wereld is één
en wij zijn de rentmeesters van haar gulle gaven.

A: God, maak onze welvaart dienstbaar aan de armen.

V: Wij kunnen de wijn niet drinken
zonder te denken aan hen die dorst hebben,
de gebrokenen en de ontwortelden, afgematte mensen,
de hele aarde die roept om rechtvaardigheid.

A: God, maak uw overvloed dienstbaar aan wie uitgeput zijn.

V: We kunnen uw woorden van vrede niet horen
zonder te denken aan een wereld die oorlog voert
of zich op oorlog voorbereidt.
Laat ons toch zien
hoe we wapens kunnen omsmeden

A: tot tekenen van vertrouwen

V: en de zucht naar macht

A: tot het verlangen van vrede.

V: God, wij danken U voor Jezus Messias, uw lieve Zoon

Gedragen door Uw Geest
verblijdde Hij zijn vrienden,
verdroeg Hij hun onmacht en onwil
ook tijdens de maaltijd
aan de avond van zijn leven
toen Hij het brood nam,
het dankgebed uitsprak,
het brak en zei:

Dit is mijn lichaam voor jullie,
doe dit, telkens opnieuw,
om mij te gedenken.

En zo nam Hij na de maaltijd ook de beker
en Hij zei:

Deze beker is het nieuwe verbond door mijn bloed.
Doe dit, telkens als jullie hieruit drinken,
om mij te gedenken.

Wij bidden dat deze Geest in ons woont,
het brood ons versterken zal
en de wijn ons mild en blij maakt,
tekenen van een altijd nieuw begin.
Zo bidden wij samen:

Onze Vader

Vredegroet en nodiging

Delen van brood en wijn (lopende viering)

Dankgebed

Brood en wijn worden de kerk uitgedragen,
ook de bloemen worden weggebracht,
als teken van de overgave van Jezus Christus.

Lezing: Johannes 14: 27-31

Zingen: Lied 571: 1, 2, 3, 4, 5

1. In stil - le nacht houdt Hij de wacht
waar al - le an - d'ren sla - pen.
De o - gen zwaar, de har - ten moe,
heb - ben wij Hem ver - la - ten.

2. Waarom blijft niet het laatste lied
in onze harten hangen?
De lofzang klonk, maar is verstomd.
De dood houdt ons omvangen.
3. Een beker vol van vreugdewijn
heeft Hij met ons gedronken.
Een bittere kelk vol eenzaamheid
hebben wij Hem geschonken.
4. In stille nacht heeft Hij volbracht
de doortocht voor ons leven.
De nieuwe morgen van Gods trouw
heeft Hij aan ons gegeven.
5. Tot aan het einde van de tijd
zal ik zijn wachtwoord horen:
Waak dan en bid! Zo blijft Hij mij,
en ik Hem toebehoren.

Zegen, met 'Amen, amen, amen'

Orgelspel

Blijf bij mij en waak hier met mij, wa - kend en
bid - dend, wa - kend en bid - dend.

- In stilte verlaten wij de kerk -

GOEDE VRIJDAG

18 april 2025 om 19.30 uur
in de kerk van Aldwâld

Voorganger: ds. Lieuwkje Cnossen
Organist: mw. Anneke Renkema

STILTE

Voorbereiding

Groet en drempelgebed

V: De Heer zij met u,

A: ook met u zij de Heer.

V: Bij U, Heer, schuilen wij,

A: hoor ons, God, en blijf ons niet ver.

V: U bent een wal tegen nacht en ontij,

A: U, de grond van ons vertrouwen.

V: In uw handen, Heer, bevelen wij ons leven.

A: Bescherm ons in de schaduw van uw vleugels. Amen.

Zingen: Lied 'Wij die met eigen ogen'

(Tussentijds 217, melodie lied 562 'Ik wil mij gaan vertroosten')

1. Wij die met eigen ogen
de aarde zien verscheurd,
maar blind en onmeedogend
ontkennen wat gebeurt:
dat oorlog is geboden
en vrede niet mag zijn,
dat mensen mensen doden,
dat wij die mensen zijn.
2. Wij die nog mogen leven
van hoop en vrees vervuld,
aan machten prijsgegeven
aan meer dan eigen schuld,
wij die God weet hoe verder
tot hertoe zijn gespaard,
dat wij toch nooit erkennen
het recht van vuur en zwaard.

3. Dat wij toch niet vergeten
 waartoe wij zijn gemaakt,
 dat diep in ons geweten
 opnieuw het licht ontwaakt,
 dat in ons wordt herschapen
 de geest die overleeft,
 dat onze lieve aarde
 nog kans op redding heeft.

Gebod van de Goede Vrijdag

Inleiding

Lezing: Exodus 12: 21-28

Zingen: Lied 362: 1 en 3

1. Hij die gesproken heeft een woord dat gáát,
 een tocht door de woestijn, een weg ten leven,
 een spoor van licht dat als een handschrift staat
 tegen de zwartste hemel aangeschreven.
 Hij scheidt ons hier een nieuwe dageraad.
 Hij roept ons aan, 'Ik zal jou niet begeven'.
3. Fan Jo is dizze wrâld en dizze tiid.
 Jo litte_ek hjoed-de-dei jo stim noch klinke.
 Jo godlik rjocht is as de wrâld sa wiid,
 jo wurd de kleare wel dêr't wy út drinke.
 It útsjoch op jo dei makket ús bliid –
 dat wy net yn fertwiveling fersinke.

Het lijden en sterven van Jezus volgens de evangelist Lucas

Schrifflezing in stemmenspel en liederen

Zingen: Lied 587: 1

1 Licht voor de wereld, geeft U zich ge van gen
 in de-ze nacht van duis-te-re be-lan-gen?
 Ik zoek U, Heer, en vraag U: maak mijn o-ren
 heel om te ho-ren.

Lezing: Lucas 22: 39 – 46

- V: Hij vertrok en ging volgens zijn gewoonte naar de Olijfberg. De leerlingen volgden Hem. Toen Hij daar was aangekomen, zei Hij tegen hen:
- J: 'Bid dat jullie niet in beproeving komen.
- V: En Hij liep bij hen weg, tot ongeveer een steenworp ver, en knielde daarna neer om te bidden. Hij bad:
- J: 'Vader, als U het wilt, neem dan deze beker van Mij weg. Maar laat niet wat Ik wil, maar wat U wilt gebeuren.'
- V: Uit de hemel verscheen Hem een engel om Hem kracht te geven. Hij werd overvallen door doodsangst en bad nog vuriger; zijn zweet viel in grote druppels als bloed op de grond. Toen Hij na zijn gebed opstond en terugliep naar de leerlingen, zag Hij dat ze van verdriet in slaap waren gevallen, en Hij zei tegen hen:
- J: 'Waarom slapen jullie? Sta op en bid dat jullie niet in beproeving komen.

Zingen: Lied 582: 1, 2 en 4

2. De laatste drie die Hem behoorden
die sliepen in Getsemane;
en wij, wij waken wel met woorden,
maar gaan niet met Hem mee.
4. Wij kunnen wel bij Hem verwijlen
met onze woorden en ons lied,
maar kunnen niet zijn lijden peilen,
zijn duisternissen niet.

Lezing: Lucas 22: 47 - 62

- V: Terwijl Hij nog sprak, kwam er opeens een horde mensen aan. Voorop liep de man die Judas heette, een van de twaalf; hij ging naar Jezus toe om Hem te kussen. Maar Jezus zei tegen hem:

- J: 'Judas, lever je de Mensenzoon uit met een kus?'
- V: Toen degenen die bij Hem stonden zagen wat er ging gebeuren, vroegen ze:
- D: 'Heer, zullen we er met het zwaard op los slaan?'
- V: En een van hen haalde uit naar de dienaar van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af. Maar Jezus zei:
- J: 'Houd daarmee op!'
- V: Hij raakte het oor aan en genas de man. Tegen de hogepriesters en tempelwachters en de oudsten van het volk die op Hem afgekomen waren, zei Hij:
- J: 'U bent er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om Mij te arresteren, alsof Ik een misdadiger ben! Dagelijks was Ik bij u in de tempel, en toen hebt u geen vinger naar Me uitgestoken, maar dit is uw uur, nu toont de duisternis haar macht.'
- V: Ze grepen Hem vast en voerden Hem weg, en brachten Hem naar het huis van de hogepriester. Petrus volgde hen op een afstand. Ze staken een vuur aan midden op de binnenplaats en gingen eromheen zitten; Petrus voegde zich bij hen. Een dienstmeisje zag hem bij het vuur zitten, keek hem strak aan en zei:
- M: 'Die man hoorde er ook bij!'
- V: Maar hij ontkende het:
- Pe: 'Mens, ik ken Hem niet eens!'
- V: Even later merkte een ander hem op en zei:
- A: 'Jij bent ook een van hen!'
- V: Maar Petrus zei:
- Pe: 'Welnee man, helemaal niet.'
- V: En ongeveer een uur later zei nog iemand met grote stelligheid:
- le: 'Zeker, die man was ook in zijn gezelschap, hij komt immers ook uit Galilea.'
- V: Maar Petrus zei:
- Pe: 'Ik weet niet waar je het over hebt.'
- V: En op datzelfde moment, terwijl hij nog sprak, kraaide er een haan. De Heer draaide zich om en keek Petrus aan, en toen herinnerde Petrus zich de woorden van de Heer: 'Nog voor vannacht de haan gekraaid heeft zul je Mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en hilde bitter.

Zingen: 'Lied bij Goede Vrijdag': 1, 2 en 3 (melodie lied 558 Jezus, om uw lijden groot)

1. Om de kus van het verraad,
elk die vluchtend U verlaat,
om uw liefde zo versmaad,
Kyrie eleison.

2. Om de brutotheid van het zwaard,
– macht gaat met geweld gepaard –
had Gij zo de Schrift verklaard?
Kyrie eleison.
3. Om 't gedrag dat U verried,
woord waarmee ik U verliet,
daad en woord: ik ken Hem niet,
Kyrie eleison.

Lezing: Lucas 22: 63 - 71

- V: De mannen die Jezus gevangenhielden, dreven de spot met Hem en geselden Hem. Ze blinddoekten Hem en zeiden:
- S: 'Profeteer nu maar, wie is het die Je geslagen heeft?'
- V: En ze zeiden nog tal van andere lasterlijke dingen tegen Hem. Toen het dag werd, kwam de raad van oudsten van het volk bijeen, hogepriesters zowel als schriftgeleerden, en ze leidden Hem voor in hun raadszitting. Ze zeiden:
- Pr: 'Als U de messias bent, zeg het ons dan.'
- V: Maar Jezus antwoordde:
- J: 'Als Ik het u zeg, gelooft u Mij toch niet. En als Ik een vraag stel, antwoordt u niet. Maar vanaf nu zal de Mensenzoon gezeten zijn aan de rechterhand van God, de Machtige.'
- V: Toen zeiden allen:
- Prl: 'U bent dus de Zoon van God?'
- V: Hij antwoordde:
- J: 'U zegt dat Ik het ben.'
- V: Ze zeiden:
- Pr: 'Waarvoor hebben we nog getuigenverklaringen nodig? We hebben het immers zelf uit zijn eigen mond gehoord!'

Zingen: 'Lied bij Goede Vrijdag': 4 en 5 (melodie lied 558)

4. Om de weg, Heer, die Gij gaat,
door het donker, door het kwaad,
om uw licht dat leven laat,
Kyrie eleison
5. Om wat U hier tegenspreekt,
donker waarin Gij ontbreekt,
om de vreugde die verbleekt,
Kyrie eleison

Lezing: Lucas 23: 1 – 13

- V: Ze stonden allen op en leidden Hem voor aan Pilatus. Daar brachten ze de volgende beschuldigingen tegen Hem in:
- Pr: 'We hebben vastgesteld dat deze man ons volk van het rechte pad afbrengt en de mensen ervan weerhoudt belastingen aan de keizer te betalen, en dat Hij van zichzelf zegt dat Hij de messias is, de koning.'
- V: Pilatus vroeg Hem:
- Pi: 'Bent U de koning van de Joden.'
- V: Jezus antwoordde:
- J: 'U zegt het.'
- V: Daarop zei Pilatus tegen de hogepriesters en de samengeschoolde menigte:
- Pi: 'Ik vind niets waaraan deze man schuldig is.'
- V: Maar ze bleven hardnekkig beweren:
- Pr: 'In heel Judea ruit Hij met zijn onderricht het volk op, van Galilea tot hier!'
- V: Toen Pilatus dit hoorde, vroeg hij of Jezus uit Galilea kwam, en toen hij beseftte dat Hij onder Herodes' gezag viel, stuurde hij Hem naar Herodes, die op dat moment in Jeruzalem verbleef.
- V: Herodes was bijzonder blij toen hij Jezus zag, want hij wilde Hem al heel lang ontmoeten omdat hij veel over Hem gehoord had. Bovendien hoopte hij Hem een wonder te zien doen. Hij ondervroeg Hem uitvoerig, maar Jezus antwoordde hem niet één keer.
- De hogepriesters en de schriftgeleerden die erbij stonden, brachten zware beschuldigingen tegen Hem in. Hierop begonnen Herodes en zijn soldaten Jezus te honen, en ze dreven de spot met Hem door Hem een pronkgewaad om te hangen. Zo stuurde hij Hem terug naar Pilatus. Op die dag werden Herodes en Pilatus vrienden, terwijl ze altijd elkaars vijanden waren geweest.

Zingen: Lied 944: 1 en 2

1. Heer, verberg U niet voor mij,
wanneer ik mij verberg voor U.
Gij weet het, ik ben bang voor U,
ontwijk U en verlang naar U.
O ga niet aan mijn hart voorbij.
2. En wees niet toornig over mij,
wanneer ik U geen liefde bied.
Ik noem U, maar ik ken U niet,
ik buig mij, maar ik ben het niet
en mijn gebed is tegen mij.

Lezing: Lucas 23: 13 – 25

- V: Pilatus riep de hogepriesters en de leiders en het volk bij zich en zei tegen hen:
- Pi: 'U hebt die man voor mij gebracht als iemand die het volk van het rechte pad afbrengt, maar u weet dat ik Hem, toen ik Hem in uw bijzijn verhoorde, aan geen van de zaken waarvan u Hem beticht schuldig heb bevonden. En Herodes evenmin, hij heeft Hem immers naar ons teruggestuurd; Hij heeft niets gedaan waarop de doodstraf staat. Dus zal ik Hem vrijlaten, nadat ik Hem heb laten geselen.'
- V: Maar ze begonnen met zijn allen luidkeels te schreeuwen:
- Al:** 'Weg met Hem! Laat Barabbas vrij!'
- V: Deze laatste was gevangengezet wegens een oproer dat in de stad had plaatsgevonden en wegens moord. Pilatus praatte opnieuw op hen in omdat hij Jezus wilde vrijlaten. Maar ze schreeuwden het uit:
- Al:** 'Kruisig Hem, kruisig Hem!'
- V: Voor de derde maal zei hij tegen hen:
- Pi: 'Wat heeft die man dan misdaan? Ik heb niets gevonden waarvoor Hij de doodstraf verdient. Dus zal ik Hem vrijlaten, nadat ik Hem heb laten geselen.'
- V: Maar ze bleven luidkeels eisen dat Hij gekruisigd zou worden, en met hun geschreeuw wonnen ze het pleit:
Pilatus besloot hun eis in te willigen. Hij liet de man gaan die wegens oproer en moord gevangen was gezet en om wiens vrijlating ze hadden gevraagd, en leverde Jezus over aan hun willekeur.

Zingen: Lied 'Gevangen als een rover': 1 en 2 (mel. lied 576b O hoofd vol bloed)

1. Gevangen als een rover
na laster en verraad,
zo staat Hij tegenover
de machten van het kwaad.
En wat Hem ook zal deren
met wat voor felle pijn,
Hij zal zich niet verweren
doch louter vrede zijn.
2. Ofschoon door overheden
verworpen en veracht,
wordt Hij als vorst beleden
en zo voorgoed herdacht.
Waar leugens triomferen
en hoogmoed ons kleineert,
zal Hij ons waarheid leren
die als een vriend regeert.

Lezing: Lucas 23: 26 – 43

- V: Toen Jezus werd weggeleid, hielden de soldaten een zekere Simon van Cyrene aan, die net de stad binnenkwam. Ze legden het kruis op zijn rug en lieten hem het achter Jezus aan dragen.
Een grote volksmenigte volgde Jezus, waaronder veel vrouwen die over Hem weeklaagden en zich op de borst sloegen. Jezus keerde zich echter naar hen om en zei:
- J: 'Dochters van Jeruzalem, huil niet om Mij. Huil liever om jezelf en je kinderen, want weet, de tijd zal aanbreken dat men zal zeggen: "Gelukkig wie onvruchtbaar is, gelukkig de moederschoot die niet gebaard heeft en de borst die geen kind heeft gezoogd."
Dan zullen de mensen tegen de bergen zeggen: "Val op ons neer!"
En tegen de heuvels: "Bedek ons!" Want als dit gebeurt met het jonge hout, wat zal het verdorde hout dan niet te wachten staan?'
- V: Samen met Jezus werden nog twee anderen, beiden misdadigers, weggeleid om terechtgesteld te worden.
Aangekomen bij de plek die de Schedelplaats heet, kruisigden ze Hem, samen met de twee misdadigers, de een rechts van Hem, de ander links. Jezus zei:
- J: 'Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen.'
- V: De soldaten verdeelden zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen. Het volk stond toe te kijken. De leiders hoonden Hem en zeiden:
- L: 'Anderen heeft Hij gered; laat Hij nu zichzelf redden als Hij de messias van God is, zijn uitverkorene!'
- V: Ook de soldaten dreven de spot met Hem, ze gingen voor Hem staan En boden Hem water met azijn aan, terwijl ze zeiden:
- So: 'Als Je de koning van de Joden bent, red jezelf dan!'
- V: Boven Hem was een opschrift aangebracht: 'Dit is de koning van de Joden'. Een van de gekruisigde misdadigers zei spottend tegen Hem:
- M1: 'Jij bent toch de messias? Red jezelf dan en ons erbij!'
- V.: Maar de ander wees hem terecht met de woorden:
- M2: 'Heb jij dan zelfs geen ontzag voor God nu je dezelfde straf ondergaat? Wij worden terecht gestraft: het is ons verdiende loon. Maar die man heeft niets verkeers gedaan.'
- V: En hij zei:
- M2: 'Jezus, denk aan mij wanneer U in uw koninkrijk komt.'
- V: Jezus antwoordde:
- J: 'Ik verzeker je: nog vandaag zul je met Mij in het paradijs zijn.'

Zingen: Lied 586

2. Weerloos heeft Hij heel zijn leven
zich aan anderen gegeven -
weergaloos is Hij alleen.
3. Die hem ooit op handen droegen
zijn dezelfde die hem sloegen
en die vroegen om zijn dood.
4. Maar nog is zijn hart bewogen
om hun blinde onvermogen -
stervende pleit hij hen vrij.

Lezing: Lucas 23: 44 – 46

- V: Rond het middaguur werd het donker in het hele land doordat de zon verduisterde. De duisternis hield drie uur aan. Toen scheurde het voorhangsel van de tempel doormidden. En Jezus riep met luide stem:
J: 'Vader, in uw handen leg ik mijn geest.'
V: Toen Hij dat gezegd had, blies Hij de laatste adem uit.

Stilte

De paaskaars wordt gedoofd

In de stilte zet het orgel zachtjes in, melodie van Lied 590

Zingen: Lied 590: 1

1. Nu valt de nacht.
Het is volbracht:
de Heer heeft heel zijn leven
voor het menselijk geslacht
in Gods hand gegeven.

Lezing: Lucas 23: 47 – 56

- V: De centurio zag wat er gebeurd was en loofde God met de woorden:
C: 'Werkelijk, deze mens was een rechtvaardige!'
- V: De mensen die voor het schouwspel samengekomen waren en de gebeurtenissen hadden gadegeslagen, keerden terug naar huis, terwijl ze zich van verdriet op de borst sloegen.
Alle mensen die Jezus gekend hadden waren op een afstand blijven staan, ook de vrouwen die Hem vanuit Galilea gevolgd waren en alles zien gebeuren.
- V: Er was ook een man die Josef heette en afkomstig was uit de Joodse stad Arimatea. Hij was een raadsheer, een goed en rechtvaardig mens, die de komst van het koninkrijk van God verwachtte en niet had ingestemd met het besluit en de handelwijze van de raad. Hij ging naar Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Nadat hij het lichaam van het kruis had gehaald, wikkelde hij het in linnen doeken en legde het in een rotsgraf dat nog nooit was gebruikt. Het was de voorbereidingsdag, de sabbat was bijna aangebroken. De vrouwen die met Jezus waren meegereisd uit Galilea, waren Josef gevolgd. Ze zagen het graf en zagen ook hoe Jezus' lichaam er werd neergelegd.
Daarna gingen ze naar huis, waar ze geurige olie en balsem bereidden.
Op sabbat namen ze de voorgeschreven rust in acht.

Zingen: Lied 590: 2, 3 en 4

2. De wereld gaf
Hem slechts een graf;
zijn wonen was Hem zwerven;
al zijn onschuld werd Hem straf
en zijn leven sterven.	3. Hoe slaapt Gij nu
die men zo ruw
aan 't kruishout heeft gehangen
Starre rotsen houden U,
rots des heils, gevangen
4. 't Is goed, o Heer,
Gij hoeft de eer
van God niet meer te staven.
Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.	

GEBEDEN

Elke voorbede wordt afgesloten met de woorden:

V: Zo bidden wij samen

A: Heer, verhoor ons.

DE KRUISMEDITATIE

Gedicht 'Christen en Heiden' van Dietrich Bonhoeffer

Zingen: Lied 561

2. Hoe achtloos in ons midden wordt
het kostbaar mensenbloed gestort
en in het onbarmhartig licht
het kruis des Heren opgericht.	3. De minste fan de minskebern
Lizze_ yn ellinde_en leed ferlern,
en oant de alderlêste dei
Lijt Kristus yn har lijen mei.
4. O leafde út 'e ivichheid,
Jo binne_as minske ús sa nei,
wy bidde, bliuw dochs sûnder mis
by ús yn alle tsjusternis,	5. dat wy Jo net ferlitte, Hear,
mar by Jo bliuwe_yn alle sear
fan minsken dy't yn dizze tiid
te'n ûnder gean yn haat en striid.

Stille

Aanklacht onder het kruis

- V: Waar was jij?
Waar was jij, toen men Hem gekruisigd had?
Waar was jij, toen men Hem hing aan het hout?
- A: Erbarm U!**
- V: Waar was jij, toen de zon niet langer wilde schijnen?
Waar was jij, toen Hij in zijn graf gelegd werd?
- A: Wij kenden U niet, wij zochten onszelf.
Heilige, sterke, barmhartige God! Erbarm U!**
- V: Waar was jij, toen Hij uit de doden opstond?
- A: Heilige, sterke, onsterfelijke God! Erbarm U!**
- V: Waar was jij?
- A: Ik leg mijn hand op mijn mond.**

- V: Honger heb ik geleden: gaf jij mij toen te eten?
 Dorst heb ik gehad: liet jij mij toen drinken?
- A: Wanneer dan Heer?**
Wij kenden U niet, wij zochten onszelf. Erbarm U!
- V: Ooit was ik een vreemdeling: gaf jij mij onderdak?
 Toen ik was uitgetkleed: bedekte jij mijn schande?
- A: Wanneer dan Heer?**
Wij kenden U niet, wij zochten onszelf.
Heilige, sterke, barmhartige God! Erbarm U!
- V: En toen ik ziek was: heb jij mij opgezocht?
 Ooit zat ik gevangen: kwam jij toen naar mij toe?
- A: Wanneer dan Heer? Erbarm U!**
- V: Alles wat je niet voor één van de minsten gedaan hebt,
 heb je ook Mij niet gedaan!
- A: Ik leg mijn hand op mijn mond ... Erbarm U!**
- V: Waar was jij?

Stilte

Zingen: Lied 852: 1, 2 en 3 'U komt mij, lieve God'

2. U daalt het duister in,
U deelt mijn angst en pijn,
zo dodelijk bedroefd
als maar een mens kan | 3. een man van smarten die
ter aarde valt en schreit,
een lotgenoot, een vriend, –
o Heer, die bij mij zijt, |
|--|---|

Avondgebed

De Paaskaars wordt de kerk uitgedragen

We verlaten in stilte de kerk

PAASWAKE OP STILLE ZATERDAG

19 april 2025 om 21.00 uur
in de kerk van Aldwâld

Voorganger: ds. Lieuwkje Cnossen
Organist: mw. Anneke Renkema
M.m.v.: cantorij o.l.v. dhr. Bauke Hoekstra

Voorbereiding

In de kerk is het donker en stil

Vanuit de stilte:

Zingen: Lied 894: 1 en 2 cantorij, 3 en 4 allen

Cantorij:

1 Wan-neer ik zoek naar woor-den
en niets dan stil - te vind,
dan weet ik: Heer, Gij hoor - de
één stem - uw ei - gen kind.
Uw a - dem wekt mijn le - ven,
uw lief - de kleurt mijn bloed;
mijn stil - te is ver - ge - ven,
mijn zwij - gen keurt Gij goed.

- Cantorij:
2. Wanneer ik zoek naar zinnen
en bid om een gebed,
niet weet hoe te beginnen,
niet spreek, in stil verzet,
dan roep ik mij te binnen
uw stem, o Christus – Gij,
Gij zult eens overwinnen
de tegenstem in mij.

Allen: 3. Wanneer ik zoek te zeggen
al wat er in mij leeft
maar zich niet uit laat leggen
en zich niet open geeft,
dan ben ik al gevonden
voordat ik U niet vind;
dan bidt met duizend monden
de Geest, vol vuur en wind.

Allen: 4. Wanneer ik zoek naar woorden
is mij uw woord genoeg;
dat woord, dat wij eens hoorden,
dat woord, dat mij al droeg,
dat zal mij blijven dragen –
mij maakt geen stilte bang;
slechts dit wilt Gij mij vragen:
dat ik naar U verlang.

Lezing: Jona 2: 1-11

Zingen: Lied 25a allen

1 Mijn o - gen zijn ge - ves - tigd
op God, of Hij mij redt.
Mijn hart, hoe-zeer on - rus - tig,
heb ik op Hem ge - zet.
Kan ik de nacht ver - du - ren,
waar-in Gij ver - re zijt?
Gij zult mijn voe - ten stu - ren
in 't duis - ter van de tijd.

2. Maar wees mij dan genadig
en richt mijn leven op,
dat ik opnieuw gestadig
kan gaan in 's levens loop.
Mijn hart, hoezeer onrustig,
heb ik op U gezet,
mijn ogen zijn gevestigd
op U, tot Gij mij redt.

Gebed voor de Stille Zaterdag

De lezingen worden ingeleid door een vraag

Vraag: Waarom is deze nacht zo anders dan alle andere nachten?

Voorganger: Dit is de nacht waarin wij denken aan de schepping van hemel en aarde, en aan mensen die geroepen zijn uit het duister vandaan in het licht dat God geschapen heeft.

Lezing: Genesis 1: 1-5

Zingen: Lied 986 1 en 2 cantorij, 3 en 4 allen

Cantorij:

1. De oor-sprong van le-ven en licht
is God die zijn woord heeft ge-ge-ven
dat, niet te weer-staan, is ge-richt
op wor-ding van licht en van le-ven. aar-de.

Cantorij: 2. Die woorden van leven en licht
heeft God in de vroegte gezongen.
Zijn lied was een scheppend gedicht,
zijn stem heeft het duister verdrongen.

Allen: 3. Het duister, de macht van de dood,
verdween voor het licht dat God baarde;
het licht was zijn schepping tot brood,
de vrucht was het leven op aarde.

Allen: 4. Wij zingen een loflied voor Hem
die ons door de nacht zal bewaren,
want licht zal er zijn waar zijn stem
het lied zingt van hemel en aarde.

*Vraag: Waarom is deze nacht zo anders dan alle andere nachten?
Want elke nacht slapen wij en nu zijn wij hier klaar wakker.*

Voorganger: Dit is de nacht waarin God het volk Israël uit Egypte bevrijd heeft. Slaven werden gered om in vrijheid met elkaar te leven.

Lezing: Exodus 14: 15-16, 21-22

Zingen: Lied 32 uit Zangen van zoeken en zien

Cantorij: 1. Ga met ons mee op on - ze we - gen,
wees met uw volk in de woestijn.
Schuil in een wolk, wees half ver - zwe - gen,
toon dat Gij on - ze kracht wilt zijn.

Cantorij: 2. Schenk ons een woord als wij U roepen.
Wees ons een licht op onze weg.
Wil ons niet eindeloos beproeven.
Toon dat het waar is wat Gij zegt.

Allen: 3. Ga voor ons uit in nacht en duister.
Wek in ons hoop voor elke dag.
Maak U niet waar in macht en luister
maar in een mens die op ons wacht.

Allen: 4. Schenk ons het brood om van te leven.
Toon ons de Mens die op U bouwt
en onze kracht wordt tot vergeven:
Naam die ons duurzaam gaande houdt.

Lezing: Ezechiël 36: 24-28

Zingen: Lied 686: 1 cantorij, 2 en 3 allen

Cantorij:

1. De Geest des He - ren heeft
 een nieuw be - gin ge - maakt,
 in al wat groeit en leeft
 zijn a - dem uit - ge - zaaid.
 De Geest van God be - zielt
 wie koud zijn en ver - steend
 her - bouwt wat is ver - nielt
 maakt één wat is ver - deeld.

Allen:

2. Wij zijn in Hem gedoopt
 Hij zalft ons met zijn vuur.
 Hij is een bron van hoop
 in alle dorst en duur.
 Wie weet vanwaar Hij komt
 wie wordt zijn licht gewaar?
 Hij opent ons de mond
 en schenkt ons aan elkaar.

Allen:

3. De Geest die ons bewoont
 verzucht en smeekt naar God
 dat Hij ons in de Zoon
 doet opstaan uit de dood.
 Opdat ons leven nooit
 in weer en wind bezwijkt,
 kom Schepper Geest, voltooi
 wat Gij begonnen zijt.

Gebed voor de Paaswake

Zingen: 'Als alles duister is': eerst cantorij, daarna allen

Als al les dui-ter is, ont steek dan een lich tend vuur
dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer dooft.
Als al les dui-ter is, ont steek dan een lich tend vuur
dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer dooft.

The musical score is written on four staves in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is simple and repetitive, with lyrics in Dutch. The first two staves are for the cantor, and the next two are for the congregation.

Zingen: Lied 458 'Zuivere vlam': eerst cantorij, daarna allen

Zui-ve-re vlam, ver-drijf met je licht
de scha-duw van de dood.

The musical score is written on two staves in D major (two sharps) and 4/4 time. The melody is simple and repetitive, with lyrics in Dutch. The first staff is for the cantor, and the second is for the congregation.

(Tijdens dit lied worden de kleden weggebracht)

Stille

Vanuit de stille lied 594

Solo: 'Wachters op de morgen, hoe ver is de nacht?'

Cantorij: Ontwaak wie nog slaapt en sta op uit de dood!

Ontwaak en sta op, uw licht is opgegaan!

Intocht van het licht

Tijdens het binnenbrengen van de nieuwe paaskaars, zingt de solist afwisselend met de gemeente 'Licht van Christus' (3x):

1 solo, 2 allen:
Licht van Chris-tus!
1 solo, 2 allen:
Licht van Chris-tus!
1 solo, 2 allen:
Licht van Chris-tus!

The musical score is written on three staves in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is simple and repetitive, with lyrics in Dutch. The first staff is for the soloist, and the next two are for the congregation.

(De witte kleden worden neergelegd en de bloemen krijgen hun plaats)

De lof van het licht

Als alle kaarsjes branden zingen we allemaal: Lied 284 in canon

Vraag: *Waarom is deze nacht zo anders dan alle ander nachten?*
Waarom luisteren wij naar wat wij al wisten?

Voorganger: Om niet te vergeten wie wij zijn, dat wij mensen van God zijn en geboren zijn om op te staan en te leven. Dit is de nacht waarin de boeien van de dood verbroken werden en waarin de Messias de dood overwon en is opgestaan uit de doden als Eerstgeborene van de mensen.

(We gaan staan voor het Paasevangelie)

Paasevangelie: Lucas 24: 1-11

Proclamatie

Voorganger: De Heer is opgestaan!

Allen: De Heer is waarlijk opgestaan!

Voorganger: De Heer is opgestaan!

Allen: God, wij danken U.

Zingen: Lied 'Ik mag een mens van Pasen zijn': allen

(melodie Lied 637)

1. Ik mag een mens van Pasen zijn.
Mijn angst en mijn verdriet verdwijnt,
omdat de engel heeft gezegd:
'Vrees niet – de Heer is opgewekt!'	2. Ik kan een mens van Pasen zijn.
Steeds dieper raakt de boodschap mij,
dat waar is wat ooit werd gehoord:
De dood heeft niet het laatste woord.
3. Ik wil een mens van Pasen zijn,
die ondanks lijden, nood en pijn
geloven kan dat altijd weer
het leven – Goddank – triomfeert.	4. Ik durf een mens van Pasen zijn.
Als alles loodzwaar duister schijnt
vertrouw ik op het overwicht
van Christus' niet te doven licht.

5. Ik mag een mens van Pasen zijn,
hoezeer mijn leven soms verkwijnt.
Dat onze Heer is opgestaan
geeft zin en doel aan mijn bestaan.

(iedereen gaat zitten)

Korte overweging

Zingen: Lied 659 in wisselzang: 1 allen, 2 vrouwen, 3 mannen, 4 raamkant, 5 muurkant, 6 allen

- Allen:** 1. Kondig het jubelend aan,
laat het de windstreken horen,
doe het de aarde verstaan:
God heeft ons wedergeboren!
- Vrouwen: 2. Zing met een juichende stem,
adem weer opgetogen,
dit is Jeruzalem,
ere zij God in den hoge!
- Mannen: 3. Hier heeft de Heer ons geleid,
hier doet Hij Israël wonen
uit de ellende bevrijd,
God zal het lijden ons lonen.
- Raamkant: 4. Wandelend in de woestijn
hebben wij water gevonden
springende als een fontein,
bronnen geslagen als wonden.
- Muurkant: 5. Overvloed, overvloed Gods,
sprengen van water en leven,
bloed uit de flank van de rots,
water en bloed om het even;
- Allen:** 6. daaruit ontspringt ons bestaan,
zo zijn wij wedergeboren!
Kondig het jubelend aan,
laat heel de wereld het horen!

Doopegdachtenis

(Het doopvont wordt met water gevuld)

*Vraag: Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?
Waarom gaat het in deze nacht over het water, over de doop?*

Voorganger: Dit is de nacht waarin wij worden terug gebracht naar de oorsprong van onze doop: ook wij zijn door het water getrokken,

bekleed met licht, beademd met nieuw leven. Een nieuwe naam is ook over ons uitgesproken. Deze nacht gedenken wij hoe ook wij zijn weggeroepen uit dood en duisternis.

Lezing: Romeinen 6: 3-4

Weet u niet dat wij die gedoopt zijn in Christus Jezus, zijn gedoopt in zijn dood? We zijn door de doop in zijn dood met hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden.

Zingen: Lied 'Wij mogen hier opnieuw beginnen': 1, 2 cantorij, 3, 4 en 5 allen (melodie Psalm 140)

Cantorij:	1. Wij mogen hier opnieuw beginnen
vanuit wat was nu verder gaan
tot waar de liefde ons kan brengen:
alle oud zeer heeft afgedaan.
Cantorij:	2. Ons wil de Geest van Christus raken
die ons de macht van liefde toont,
die het verschil zal kunnen maken,
als nieuwe hoop weer in ons woont.
Allen:	3. Laten wij door die geest gedreven
weggaan uit alles wat ons bindt
aan pijn en schuld, en ons begeven
op nieuwe wegen, welgezind.
Allen:	4. Want Christus leeft en zal ons voorgaan,
hij geeft ons mee wat liefde doet.
Wij mogen hier opnieuw beginnen
want God maakt alles nieuw en goed.
Allen:	5. In dit geloof staan wij hier samen,
geven elkaar wat liefde doet.
Wij mogen hier opnieuw beginnen,
want God maakt alles nieuw en goed.

(gemeente gaat staan)

Vernieuwing van de doopbelofte

Voorganger: Nu de tijd van voorbereiding ten einde is gegaan en het Paasfeest begonnen, willen wij onze doop gedenken en onze doopgeloften bij vernieuwing uitspreken. Daarom vraag ik u: Wilt u God dienen en naar Zijn stem alleen horen?

Allen: Ja, dat wil ik.

Voorganger: Wilt u zich verzetten tegen alle machten die als goden over ons willen heersen?

Allen: Ja, dat wil ik.

Voorganger: Wilt u ieder slavenjuk afwerpen en leven in de vrijheid van Gods kinderen?

Allen: Ja, dat wil ik.

Geloofsbelijdenis: Lied 344 allen

2. Wij geloven in de naam
Jezus Christus,
gestorven en weer opgestaan. .
Halleluja!
3. Wij geloven dat de Geest
ook nog heden
de wereld en onszelf geneest
Vrede, vrede.

(We gaan zitten)

Mededelingen

Inzameling van de gaven voor: 1. Edukans, 2. Pastoraat

Gedachtenis van het avondmaal

Zingen: 'God fan fier en hein ús Heit': 1 en 3 cantorij, 2, 4 en 5 allen
(út Tuskentiden 229)

Cantorij:

1. God fan fier en hein ús Heit,
dat wy hil - lig - je jo nam - me,
ûn - der ús sa faak ûnt - wijd,
troch jo ei - gen bern be - skam - me.

Allen: 2. Bûch de folken nei jo wet,
lit jo ryk op ierde komme.
Byn jo wil ús op it hert
en wy sykhelje ferromme.

Cantorij: 3. Jou ús hjoed ús deistich brea
en ferjou wat wy misdiene,
sa't ek wy ferjûn ha, Hear,
al dy't skuldich foar ús stiene.

Allen: 4. Lit oer ús gjin neare nacht,
lied ús net yn blyn begearen.
Binne wy yn duvels macht,
Hear, ferlos ús fan 'e kweade.

5. God fan fier en hein ús Heit,
wûnder heimnis is jo namme,
grut yn krêft en hearlikheid,
oant yn alle tiden. Amen

Instellingswoorden

Zingen: Taizé-lied lied 117d: Latijn cantorij, Nederlands en Fries allen

Lau- da- ta om- nes gen- tes lau- da- te Do- mi- num Lau-
da- te om- nes gen- tes lau- da- te Do- mi- num

Allen: Verblijdt u alle volken, verblijdt u in de Heer.
Verblijdt u alle volken, en looft God altijd weer.

Allen: Bring huld' oan God, jim folken, loovj' allegear de Hear.
Bring huld' oan God jim folken, syn namme kear op kear.

Dankgebed en voorbeden

Slotlied (staande): Lied 632 allen

1. Dit is de dag die de Heer heeft
gemaakt en gegeven.
Laat ons Hem loven en danken,
verheugd dat wij leven.
Diep in de nacht
heeft Hij verlossing gebracht,
heeft Hij ons licht aangeheven. | 2. Waren wij dood door de zonde,
verminkt en verloren,
doven van harte
verhard om zijn woord niet te horen,
Hij is zo groot,
Hij overmande de dood
Wij zijn in Jezus herboren. |
|--|--|
3. Nu zend uw Geest, als een vuur,
als een stem in ons midden.
Dat wij van harte
elkander verstaan en beminnen
en zo voortaan
eren uw heilige naam
en U in waarheid aanbidden.

Zegen, met 'Amen, amen, amen'

Bij het weggaan nemen we het licht mee en zingen: Lied 634

1. U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, U zij alle eer!
Alle mens'lijk lijden hebt Gij ondergaan
om ons te bevrijden tot een nieuw bestaan:
U zij de glorie, opgestane Heer!
U zij de victorie, U zij alle eer!
2. Licht moge stralen in de duisternis,
nieuwe vrede dalen waar geen hoop meer is.
Geef ons dan te leven in het nieuwe licht,
wil het woord ons geven dat hier vrede sticht:
U zij de glorie, opgestane Heer!
U zij de victorie, U zij alle eer!